

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

Сучасний етап еволюції світової економічної системи, що характеризується підвищенням рівня глобалізації національних економік, поглибленням міжнародної спеціалізації, посиленням конкуренції, зумовлюють необхідність формування нових вимог до якості підготовки фахівців, здатних ефективно та креативно реагувати на зміни в оточуючому мінливому соціально-економічному середовищі. Виконати поставлені високі вимоги мають шанс лише ті учасники сучасного трансформаційного процесу поєднання економіки та інформації, прискорення виробництва та прогресу соціальних реформ, що налаштовані на усвідомлення та реалізацію нової парадигми взаємовідносин суб'єктів відтворення національної економічної системи, а зокрема носії знань та їх отримувачі.

Первинну роль у зазначеному процесі посідає взаємозв'язок викладача та студента, що формує перманентний вплив на поєднання теоретичних знань і практичних навичок, освоєння економічної теорії, як фундаменту економічного світогляду та функціональних дисциплін, здатних втілити отримані знання в практиці господарської діяльності. Розуміючи важливість взаємозв'язку викладач — студент, варто враховувати також і просторово-часовий аспект цього явища, тобто осучаснення взаємовпливу суб'єктів навчального процесу в контексті формування нової економіки знань, інноваційної економіки.

На наш погляд, інноваційний підхід при створенні пріоритетних ключових навичок, знань і вмінь студента має забезпечити йому в перспективі неоціненні якісні переваги в ринкових умовах як щодо універсальності, так і унікальності отриманого інтелектуального капіталу, який усе більше набирає значення в умовах формування інноваційної економіки. Сутність нашого підходу полягає в тому, що якість отриманих студентом знань і діапазон їхнього подальшого застосування напряму залежить від глибини фундаментальності теоретичної підготовки, ефективно засвоєної та наполегливо опрацьованої кропіткою практичною ідентифікацією у вирі реалій сучасного економічного життя. І як свідчить досвід, найкраще досягти зазначеного ефекту вдається тоді, коли студенти постійно занурені в творчий процес дослідження новітніх наукових досягнень у галузі економічної теорії, що надає невичерпні можливості креативного пошуку нових інноваційних форм розвитку теоретичних досліджень, подальшого пошуку нових інноваційних прийомів і методів гнучкого застосування отриманих знань у практиці відтворення національної економіки.

Під отримання віддачі від інноваційних шляхів оволодіння знаннями та навичками треба підлаштовувати весь навчальний процес. Так, зокрема, актуальними є, на наш погляд, періодичне проведення, починаючи з 1-го курсу, семінарів — диспутів у форматі круглого столу як студентів однієї, так і кількох спеціальностей факультетів. При чому періодичність проведення зазначених круглих столів має бути не рідше -го разу на місяць, тобто 3–4 на семестр, з обов'язковою прив'язкою їхніх результатів з бальними показниками поточної успішності. Цей засіб інтенсифікуватиме, з одного боку, навчальний процес, а з іншого — стимулювати студентів до творчого пошуку новинок переднього рубежу економічної теорії, їхньої статистичної ілюстрації, надасть новий імпульс не лише засвоєнню нових економічних знань, а й більш креативної реалізації отриманих знань у різних моделях і модифікаціях економічних сценаріїв прогнозованих періодів становлення вітчизняної економіки.

Важливе значення цього інноваційного підходу формування креативного мислення студентів полягає, перш за все, у створенні умов та рівня відтворення інтелектуального капіталу як основи побудови вітчизняного інформаційного суспільства. Застосовуючи інноваційні підходи інтелектуального штурму у науково-навчальному процесі, на відміну від просто навчального, студенти матимуть можливість усвідомити значення інноваційного прориву в тенденції становлення економічних систем, розвитку інтелектуальної власності в умовах глобалізації світової економіки, залучитись до процесів комерціалізації та управління інтелектуального капіталу тощо.

Стан підвищеного наукового обґрунтування навчального процесу через його інноваційно-креативну складову має стати запорукою і якості поточної успішності студента, і якості подальшої трансформації висококваліфікованого спеціаліста-економіста в аспекті широкого аналізу як поточної тактичної, так і перспективної стратегічної економічної ситуації на теренах вітчизняного та світового економічних просторів.

У з'ясуванні інноваційних прийомів, підходів, напрямів удосконалення ланки викладач—студент, що забезпечать дієві конкурентні переваги майбутніх фахівців економічного профілю знань на ринку праці вітчизняної економічної системи має бути створена атмосфера творчого діалогу, що передбачає спільні пошуки відповідного формату співпраці, де викладач згідно плану навча-

льного процесу формує необхідний стартовий мінімум навчальної інформації, яка на наступній стадії наповнюється спільними із студентом зусиллями науково-інноваційним змістом. Формою реалізації цього змісту має бути пошуково-креативна модель не стільки загального, скільки індивідуального підходу вдосконалення та розширення набутого мінімуму знань до майбутніх навчально-практичних орієнтирів студента, в тому числі написання курсових і магістерських робіт.

Мельник О.В., старший викладач
кафедри стратегії підприємств

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВУЗУ

Навчаючи інших, навчаємось самі

Перехід суспільства до економіки знань, чи інформаційної економіки, прискорення швидкості обігу інформації сприяють тому, що змінюється розуміння набуття знань, та загалом освіти. Таким чином, переміщується акцент від педагога, як носія знань, до педагога-наставника: змінюються мета навчання, методи та форми навчання, а також система оцінювання знань.

Якщо ще 15 років потому лєвова частка знань передавалася від викладача до студента під час лекцій, далі засвоювалася під час практичних і семінарських занять. тобто акцент робився на професійних компетенціях викладача, то зараз у навчальному плані велика частина навчального матеріалу має засвоюватися студентом самостійно під керівництвом викладача, таким чином велику роль відіграє педагогічна майстерність, тобто діяльність викладача спрямована на мотивацію ефективної діяльності студентів.

Педагогічну майстерність ми розглядаємо як комплекс властивостей особистості педагога, що забезпечує високий рівень самоорганізації педагогічної діяльності, що ґрунтується на високому фаховому рівні педагога, його загальній культурі та педагогічному досвіді.

Велика роль у набутті педагогічної майстерності викладача належить якості організаційної культури кафедри. Загалом організаційна культура являє собою колективні базові переконання, сформовані самостійно, що дотримуються групою при вирішенні проблем адаптації до змін зовнішнього середовища і внутрішньої інтеграції, ефективність чого виявляється достатньою для того, щоб вважати їх цінними і передавати новим членам групи як правильну систему сприйняття і розгляду названих проблем? [4, с. 32].

Організаційна культура кафедри — це ті формальні і неформальні процедури, які сприяють набуттю як професійних, так і педагогічних компетенцій, формуючи певну базу знань.

Відповідно до розуміння педагога як суб'єкта соціальних відносин і активної діяльності до основних компонентів формування педагогічної майстерності відносять:

1. Спрямованість як систему домінуючих потреб і мотивів, ціннісних орієнтацій, професійної позиції.

2. Професійна компетентність, тобто сукупність професійних знань, умінь, а також способів виконання професійної діяльності.

3. Система професійно важливих якостей педагога вузу, що впливають на ефективність діяльності і успішність її освоєння.

4. Професійно значущі психофізіологічні властивості, розвиток яких відбувається уже в ході освоєння діяльності [3].

Таким чином, цілісний підхід у формуванні педагогічної майстерності буде ґрунтуватися на оволодінні певними професійними знаннями, вміннями та навиками, розвиток мотиваційної складової педагога, а також вдосконаленні власного стилю викладання та моніторингу з боку керівництва кафедри у вигляді відкритих лекцій і практичних занять.

Література

1. *Вітвицька С. С.* Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. — С. 94–112.

2. *Заболоцька О.С.* Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О.С. Заболоцька // Вісник Житомирського державного університету. — 2008. — Вип. 40. — Педагогічні науки. — С. 63–68.

3. *Спіцина Л.В.* Організаційна культура Вищого навчального закладу, як чинник духовного розвитку майбутнього професіонала. Електронний ресурс. Джерело доступу <http://vuzlib.com/content/view/1001/94/>